

NYÁRI AKADÉMIA

BAJA 2022

Summer Academy / Sommerakademie / Ljetna Akademija

PROGRAM- ÉS ABSZTRAKTFÜZET
2022. június 20-21.

Eötvös József Főiskola, Baja

2022

TARTALOMJEGYZÉK

Program, szekcióbeosztás	5
Absztraktok	13

PROGRAM

2022. június 20. (hétfő)

9.00-10.00 **Regisztráció**

Helyszín: A épület emelet

10.00 **Megnyitó:** Dr. Szilágyiné dr. Szinger Ibolya, rektor

Helyszín: A épület 88-as terem

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

10.00-10.50 **Dr. Sokcsevits Dénes:** A Rijec, a magyarországi horvátok első önálló irodalmi lapjának története az egyik alapító szemével

11.00-11.40 **Dr. Nikolov Marianne:** A korai nyelvtanulás reális céljai, érvek mellette és ellene: Mit tudunk a gyakorlatról?

Helyszín: A épület 88-as terem

SZEKCIÓELŐADÁSOK

2022. június 20-21. (hétfő, kedd)

Helyszín:

Angol szekció: C épület 35-ös terem

Német szekció: C épület 56-os terem

Horvát szekció: C épület 39-es terem

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROGRAM

MEC_SZ 141642

2022. június 20. (hétfő)

ANGOL SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 35-ös terem

10.00-10.50	Sokcsevits Dénes	A Rijec, a magyarországi horvátok első önálló irodalmi lapjának története az egyik alapító szemével
11.00-11.40	Nikolov Marianne	A korai nyelvtanulás reális céljai, érvek mellette és ellene: Mit tudunk a gyakorlatról?
11.40-12.00	Szünet	
12.00-12.40	Richter Borbála	English as she is spoken in the 21st century: the example of South Africa
12.40-14.00	Ebédszünet	
14.00-14.40	Csíky Anna	Giving young learners meaningful tasks
14.40-15.00	Szünet	
15.00-15.40	Sipos Piroska	Képek használata beszédfejlesztés céljából a nyelvórán
15.40-16.00	Szünet	
16.00-16.40	Osváth Erika	The magic of storytelling
16.40-17.00	Kávészünet	
17.00-17.40	Páli Éva	Reading reloaded

2022. június 20. (hétfő)

NÉMET SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 56-os terem

10.00-10.50	Sokcsevits Dénes	A Rijec, a magyarországi horvátok első önálló irodalmi lapjának története az egyik alapító szemével
11.00-11.40	Nikolov Marianne	A korai nyelvtanulás reális céljai, érvek mellette és ellene: Mit tudunk a gyakorlatról?
11.40-12.00	Szünet	
12.00-12.40	Josef Michaelis	Familiengeschichte und literarische Laufbahn mit Werken
12.40-14.00	Ebédszünet	
14.00-14.40	Mária Frey	Der Weg zur „Nachhaltigkeit“ ungarndeutscher Werte
14.40-15.00	Szünet	
15.00-15.40	Mária Frey	Der Weg zur „Nachhaltigkeit“ ungarndeutscher Werte
15.40-16.00	Szünet	
16.00-16.40	Josef Michaelis	Praktische Ideen und Methoden zum Gedicht- und Märchenunterricht Auf dem Weg zum kreativen Denken und Schreiben
16.40-17.00	Kávészünet	
17.00-17.40	Szettele Katinka	Kreatives Schreibprojekt 1. Vorstellung einer Hochschulinitiative mit Übungen

2022. június 20. (hétfő)

HORVÁT SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 39-es terem

10.00-10.50	Sokcsevits Dénes	A Rijec, a magyarországi horvátok első önálló irodalmi lapjának története az egyik alapító szemével
11.00-11.40	Nikolov Marianne	A korai nyelvtanulás reális céljai, érvek mellette és ellene: Mit tudunk a gyakorlatról?
11.40-12.00	Kávészünet	
12.00-12.30	Dubravka Smajić	Kako možemo pravilo o pisanju velikoga slova od bauka pretvoriti u mačji kašalj
12.30-13.30	Ebédszünet	
13.30-14.00	Ana Popović	Stvarni i percipirani identitet u popularnim dječjim pjesmama
14.00-14.30	Željko Popović	Zaštita prirode u Hrvatskoj
14.30-15.00	Ivan Balta	Kulturno-povijesni prepoznatljivi identiteti Hrvata kroz jezik, pisma i simbolika
15.00-15.30	Darija Župan Tadijanov	NARODNI PLESÖVI I NJIHOVA PRIMJENA U EDUKACIJI
15.30-16.00	Kávészünet	
16.00-16.30	Darinka Kiš-Novak	Rasprostranjenost kockavice u Hrvatskoj i Mađarskoj
16.30-17.00	Andrija Večenaj	Načela dobrog dizajna u odgojno obrazovnoj ustanovi
17.00-17.30	Natalija Bošnjaković	Igra i igrifikacija u nastavi jezika

2022. június 21. (kedd)

ANGOL SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 35-ös terem

9.00-9.40	Osváth Erika	The power of feedback
9.40-10.00	Szünet	
10.00-10.40	Szesztay Margit	Short and sweet: motivating through powerful images & mini-texts
10.40-11.00	Kávészünet	
11.00-11.40	Barbarics Márta	Gamification in teaching English in primary schools
11.40-12.00	Szünet	
12.00-12.40	Claudia Molnár	Differentiation in the language classroom?
12.40-14.00	Ebédészünet	
14.00-14.40	Lo Bello Maya Jean	Integrating debate culture into Hungary's EFL classrooms
14.40-15.00	Szünet	
15.00-15.40	Trentinné Benkő Éva	Back to school: Building group dynamics in the EFL classroom after the pandemic
15.40-16.00	Kávészünet	
16.00-16.40	Miholics Zoltán	Digitális nyelvoktatás a KRÉTA-val
16.40-17.00	Szünet	
17.00-17.40	Claudia Molnár	A SMART way to vocabulary and motivation building in our Young Stars.

2022. június 21. (kedd)

NÉMET SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 56-os terem

9.00-9.40	Szettele Katinka	Kreatives Schreibprojekt 2. Vorstellung einer Hochschulinitiative mit Übungen
9.40-10.00	Szünet	
10.00-10.40	Sárvári Tünde	Die Magie der Lehrersprache 1.
10.40-11.00	Kávészünet	
11.00-11.40	Sárvári Tünde	Die Magie der Lehrersprache 2.
11.40-12.00	Szünet	
12.00-12.40	Komlósiné Knipf Erzsébet	Wie kann ein Wortschatz entwickelt werden?
12.40-14.00	Ebédészünet	
14.00-14.40	Komlósiné Knipf Erzsébet	Wie kann ein Wortschatz entwickelt werden?
14.40-15.00	Szünet	
15.00-15.40	Müller Márta	Basiskompetenz Wörterbuchbenutzung für Lehrende
15.40-16.00	Kávészünet	
16.00-16.40	Müller Márta	Basiskompetenz Wörterbuchbenutzung für Lehrende
16.40-17.00	Szünet	
17.00-17.40	Izsák Bálint	Dialektwörter erkennen – Sprachen und deren Sprachvarietäten in der Schule

2022. júníus 21. (kedd)

HORVÁT SZEKCIÓ

Helyszín: C épület 39-es terem

9.00-9.40	Tamara Turza-Bogdan	Usvajanje hrvatskoga kao nasljednoga jezika u heterogenim skupinama
9.40-10.00	Kávészünet	
10.00-10.40	Emina Berbić Kolar	Istraživanje zavičajnih idioma kao poticaj ostvarivanju integrirane nastave
10.40-11.20	Irella Bogut, Martina Markov	Zelene priče i slikopriča Dnevnik galeba Marka 1– edukativan i kreativan poticaj poznavanju zaštićenih područja Republike Hrvatske
11.20-12.00	Nina Mance	Interpretativno čitanje – ključ za razumijevanje teksta
12.00-12.40	Vedrana Živković Zebec	Grafički roman i razvijanje pismenosti
12.40-14.00	Ebédészünet	
14.00-14.40	Ivana Trtanj	Pripovjedna sposobnost – pretkazatelj školskoga uspjeha
14.40-15.00	Kávészünet	
15.00-15.40	Erdina Marić	Poticanje razvoja identiteta, kulture i jezika u ranoj i predškolskoj dobi
15.40-16.20	Marija Matić	Važnost glagoljice u hrvatskoj kulturi, Posebnosti hrvatskoga standardnoga jezika i narječja
16.20-16.40	Szünet	
16.40-17.20	Ivana Blekić Petričević	1. To sam ja (radionica) 2. Moj zavičaj (primjeri iz prakse)

ABSZTRAKTOK

Balta, Ivan

redoviti profesor u trajnom zvanju i Professor emeritus

Kulturno-povijesni prepoznatljivi identiteti Hrvata kroz jezik, pisma i simbolika

Kroz vremenski državni kontinuitet razvijao se državno-povijesni hrvatski identitet. Više je prepoznatljivih nacionalnih identiteta Hrvata kroz povijest i kulturu. Stvarao se hrvatski identitet kroz srednji i novi vijek, identitet kroz hrvatsku nacionalnu historiju i kulturu, kroz hrvatski jezik, književnost i nacionalna pisma te kroz simboliku (grb, zastavu i himnu). Od nastanka u daljnjem kontinuitetu hrvatskih država (hrvatskih kneževina, hrvatskih banovina i Hrvatskih kraljevstva srednjeg vijeka, a među kojima je i hrvatska Dubrovačka Republika te u novom vijeku banovine (nominalno i kraljevine) Hrvatske te Slavonije i Dalmacije, od 1848. do 1918. Kraljevstva Hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog, od 1918. do 1929. u okviru Države Slovenaca, Hrvata i Srba te Kraljevstva, Srba, Hrvata i Slovenaca, te od 1939. do 1941., Banovine Hrvatske, od 1941. do 1945. u uvjetima II. svjetskog rata tzv. Nezavisne Države Hrvatske, od 1943/1945 do 1991. AVNOJ-evske socijalističke Federalne Republike Hrvatske te od 1991. do 2022. Republike Hrvatske. Manje je važna regionalna pripadnost Hrvata i njihov identitet: Dalmatinci, Slavonci, Ličani, Istrani, Zagorci, Primorci, Gorani, Međimurci, Baranjci, Podravci, Posavci, Kordunaši, Bunjevci, Šokci, Gradišćanski Hrvati, Moližani, itd., a je tema je o prepoznatljivom nacionalnom korpusu Hrvata, nacionalni identitet, a kroz simboliku. Biti će predavanje o Hrvatskom identitetu kroz tumačenje: (narodi su postojali dugo, a nacionalna zajednička nacionalna svijest Hrvata izgrađivala se od XIX. stoljeća). Hrvatski identitet razvijao se kroz **Hrvatski jezik** kroz srednji i novi vijek, posebni identitet od renesansnog doba dobija svoj pravopis, riječnik i gramatiku. Identitet hrvatskog jezika razvijao se kroz tri hrvatska narječja: štokavski, čakavski i kajkavski. U stvaranju nacionalnog korpusa u novom vijeku Hrvatski jezik razvijao se kao samostalan Hrvatski jezik, ali i političku formu Hrvatsko-srpskog jezika i opet samo Hrvatskog jezika do danas. **Hrvatska pisma** su se razvijala ravnopravno od srednjeg do novog vijeka kroz glagoljicu, ćirilicu (hrvatskog tipa) do latinice koja je osobitost raznih utjecaja, a sva hrvatska pisma su ostavila traga u značajnim kulurološkim djelima od srednjeg do novog vijeka. **Simbolika Hrvata** je prepoznatljiva u svom razvoju preko nacionalnih, regionalnih identiteta grbova, hrvatske zastave i himne, kao i kod drugih europskih naroda.

Hrvatski grb ima dugu tradiciju od srednjeg vijeka (od XIII, XIV. stoljeća) sa svojim prepoznatljivim crveno-bijelim i bijelo-crvenim "kockicama" kvadratićima, kojih u povijesti bijaše različiti broj, a pretežno bijaše do danas 25. Mitološkim i stvarnim objašnjenjima boje podsjećaju o prvim hrvatskim zemljama -crvene i -bijeke Hrvatske. Hrvatska zastava ima dugu tradiciju, a ustalila se od 1848. u tri vodrovne grede u kojima su boje: crvena, bijela i modra (plava), značenja: slobode, jednakosti i zajedništva. Hrvatska himna (autora teksta Antuna Mihanovića i autora glazbe Josipa Runjanina) iz XIX. stoljeća pronijela je slavu Hrvatskog naroda, sa stihovima koji spominju Hrvatski narod i zemlje, rijeke i more gdje Hrvati obitavaju "od stoljeća Sedmog".

Ključne riječi: identitet, hrvatski jezik, hrvatska pisma, simbolika Hrvata

Barbarics, Márta

Angol- és matematikatanár, tanársegéd, ELTE, BTK, Angol-Amerikai Intézet,
Angol Nyelvpedagógiai Tanszék, Budapest, Magyarország

Gamification in teaching English in primary schools

Playfulness has always been part of primary education, especially in connection with foreign language learning. In the past decades more and more attention has been focused on including playfulness and fun in all areas of life, such as work, health, chores, marketing, and so on (Fitz-Walter, 2019). However, the term gamification and its research are relatively new. Deterding, Dixon, Khaled, and Nacke (2011) created the widely applied definition that gamification is “the use of game design elements in non-game contexts” (p. 9). As both game design elements and non-game contexts have a large variety and a great number of applications, the goals of using gamification also differ. For example, according to Burke (2014) the goal of gamification is to motivate people to change behaviors, or develop skills, or to drive innovation, while according to Zichermann and Cunningham (2011), gamification uses game thinking and game mechanics to engage users and solve problems.

Gamification arrived to Hungarian public education through Nádori and Prievara (2012). In the following years, more and more teachers have adapted some forms of gamification. Its prevalence is proven by the fact that it is part of the Educational Authority's (Oktatási Hivatal, 2021) recommendations for the 2020/2021 school year, when teachers had to apply remote delivery due to the Covid-19 pandemic. What is highlighted in connection with gamification is that in gamified frameworks students set goals for themselves and select from a variety of tasks offered by their teachers to achieve those goals. Assessment based on gamification is also mentioned: (as translated by me) “activities assessed with the means of gamification are for a longer period of time. The feature of the method is that processes contain game elements. In many cases, students complete levels and earn points and rewards online. The system of gamification is often compiled by the teacher with the help of tools and systems developed for this purpose” (p. 144). In addition, the following digital tools are recommended: #school (<https://hashtag.school/> created by Nádori and Prievara), Flippity (<https://flippity.net/>), Classcraft (www.classcraft.com/), and ClassDojo (www.classdojo.com/).

The workshop will focus on the context of a primary school English lesson. Due to the time limit, we will introduce only a few game elements through a learning by doing method. (For further game elements, consult Rab's 2013 article.) We will try out some activities from the students' point of view. Then we will analyze them from the teachers' perspective, for example identifying goals that can be achieved while using the specific game elements, and discuss adaptation possibilities.

Keywords: gamification, game design elements, playfulness, learning by doing

Berbić Kolar, Emina

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Cara Hadrijana 10, Osijek, Hrvatska

Istraživanje zavičajnih idioma kao poticaj ostvarivanju integrirane nastave

Radom će se prikazati primjer dobre prakse lingvističkih terenskih istraživanja zavičajnoga idioma na primjeru gundinačkoga govora koji je realiziran na 2. godini diplomskoga studija Ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a koji može poslužiti kao ogledni primjer za slična terenska istraživanja i ostvarivanje integrirane nastave u nižim razredima osnovne škole integrirajući jezik, književnost, likovnu i glazbenu umjetnost, tehnički odgoj, povijest, geografiju, tjelesni i zdravstveni odgoj, prirodu i društvo. Terenska su lingvistička istraživanja vrlo podatna za prikupljanje različitih vrijednih etnografskih i povijesnih činjenica, podataka i jezičnih oblika. Ona služe očuvanju arhaičnih jezičnih obilježja koja se čuvaju u narodu prenoseći se s koljena na koljeno. Cilj je rada prikazati mogućnosti primjene ovakvih i sličnih istraživanja u primarnome obrazovanju, posebice jer bi bilo vrlo korisno provesti ovakve oblike nastave u mađarskim selima koja naseljavaju Hrvati te kroz ovakve metode i modele poučavati učenike hrvatskoj kulturnoj baštini, s naglaskom na nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata u Mađarskoj.

Ključne riječi: zavičajni idiom, integrirana nastava, Gundinci

Blekić Petričević, Ivana

Osnovna škola Ivan Goran Kovačić, Slavonski Brod, Hrvatska

1. To sam ja (radionica)

2. Moj zavičaj (primjeri iz prakse)

1. To sam ja (radionica)

Sudionici će moći: osvijestiti različite stupove identiteta, upoznati i prihvatiti te razlikovati nepromjenjive i promjenjive odrednice identiteta, jačati samopoštovanje.

Tijek aktivnosti:

Uvod: sudionicima bih dala uputu da razmisle o sebi te da se opišu u 10 riječi. Zatim bismo razgovarali: Što im je prvo palo napamet? Jesu li pisali o izgledu, osobinama, porijeklu... To možemo podijeliti u različite kategorije. Zatim najavim da ćemo istraživati pojam identiteta te je li on stalan ili promjenjiv te koliko su na njega mogli utjecati.

Glavni dio: Dijelim im radne listove To sam ja, na koji pišu ono što smatraju najvažnijim za svoj identitet. Ono što im je trenutno najvažnije kod njih samih. Razgovaramo o tome što po njihovom mišljenju čini identitet? Koji su im najdraži dijelovi identiteta? Koje dijelove identiteta uzimanju zdravo za gotovo i o njima ne razmišljaju? Pokazujem im listu Što sve čini identitet? i razgovaramo o tome. Iznose svoje ideje što bi još mogli dodati na postojeću listu.

Izrađuju knjižicu/plakat/kao osobnu kartu o sebi koju kreiraju prema vlastitom izboru.

Završni dio: prezentacija radova, međusobno bolje upoznavanje + prezentacija učeničkih radova (fotografije kako su to napravili učenici 3. razreda OŠ).

Ključni pojmovi: ja, identitet, uloge, samopoštovanje, slika o sebi

2. Lektira na zanimljiv način (primjeri iz prakse)

Sudionici će moći: vidjeti i upoznati različite metode i načine obrade lektirnih djela od 1. do 4. razreda OŠ, dobiti ideje kako poticati kreativno mišljenje te upoznati program izvannastavne aktivnosti Čitanjem do mašte

Tijek aktivnosti:

Sudionicima ću prezentirati na koje sve načine s učenicima obrađujem lektirna djela kroz sva četiri razreda osnovne škole. Zatim ću im pokazati priručnik s razrađenim temama i gotovim priprema za izvannastavnu aktivnost Čitanjem do mašte koji sam napisala za jednu izdavačku kuću. Sudionici će i sami moći proći kroz neke od aktivnosti.

Ključni pojmovi: ja, identitet, uloge, samopoštovanje, slika o sebi

Bogut, Irella; Markov, Martina

Eco Edu Media d. o. o., Murter; Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti,
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska

Zelene priče i slikopriča Dnevnik galeba Marka 1 – edukativan i kreativan poticaj poznavanju zaštićenih područja Republike Hrvatske

Zelene priče i slikopriča Dnevnik galeba Marka 1 spisateljice Martine Markov su bogato ilustrirane edukativne priče obogaćene humorističnim elementima čija je radnja smještena u nacionalnim parkovima i parkovima prirode Republike Hrvatske. Napisane su kako bi najmlađim čitateljima dočarale ljepotu zaštićenih područja bogatih raznolikim živim svijetom, ali i ukazale na vrijednu kulturnu baštinu. Pisane su stilom bliskom književno-umjetničkom stilu, ali se u njima promiče prirodoslovna pismenost i njezin znanstveni kontekst. Na taj način sinergijski omogućuju razvoj prirodoslovne i čitalačke pismenosti. Dijete, čitajući ove priče, promišlja o svom odnosu prema prirodi suživljavajući se s personificiranim galebom Markom, kornjačom Leonardo i pirkom Bepom, likovima naglašenih pozitivnih osobina – iskreni, znatiželjni, pozitivni, druželjubivi, ponosni, uporni, spremni pomoći kojima je do prirode iznimno stalo. Zelene priče i slikopriča Dnevnik galeba Marka 1 svojevrsna su pozivnica djeci, njihovim roditeljima, bakama i djedovima, odgojiteljima i učiteljima da posjete zaštićena područja, da na njih budu ponosni te da razviju svijest o važnosti njihova očuvanja. Vrijedan su suvenir nacionalnih i parkova prirode. Zbog odgojno-obrazovnog ekološkog sadržaja priča, detaljnih opisa likova, vjernih ilustracija i područja u kojima se radnja odvija te uputa o ponašanju (bonton zaštićenih područja) za vrijeme posjeta, zelene priče i slikopriča su prepoznati kao vrijedan edukativni alat i za nastavu Prirode i društva. Naših 8 nacionalnih parkova i 12 parkova prirode („20 veličanstvenih“) područja su iznimnih prirodnih ljepota i vrijednosti, mjesta gotovo savršenog suživota čovjeka i prirode, ali i mjesta u kojima nalazimo mir i zadovoljstvo. U njima se rekreiramo, zabavljamo, okupljamo sa svojim obiteljima i prijateljima. U parkovima učimo o prirodi, o ljubavi i zahvalnosti, istražujemo ju. Parkovi su važni i za ljude koji u njima žive i rade. Bez parkova mnoga bi naselja u njihovoj okolini odavna bila napuštena. Gotovi svi parkovi rade na edukaciji i ulažu velike napore kako bi djecu (ali i odrasle) upoznali s ljepotama i vrijednostima svog područja. Zelene priče i slikopriča Dnevnik galeba Marka 1 - sveparkovske su priče za svu djecu Lijepe naše, ali i našu djecu diljem svijeta.

Ključne riječi: prirodoslovna pismenost, održivi razvoj, ekoslikovnice, slikopriča

Bošnjaković, Natalija

Osnovna škola Vođinci, Vođinci, Republika Hrvatska

Igra i igrifikacija u nastavi jezika

Primjena igre u nastavi posebno je aktualna posljednjih nekoliko godina. Nedostatak motivacije i manjak koncentracije učenika, ali i dinamičan način života zahtijevaju i odgojno-obrazovni proces koji može odgovoriti na potrebe učenika. Dodavanjem elemenata igre u nastavu, nastava postaje dinamičnija i učenicima zanimljivija. Učenici u njoj rado sudjeluju i postižu bolje rezultate što direktno utječe na kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa. Osim dodavanjem nekih elemenata igre u nastavu, odgojno-obrazovni ishodi mogu se usvajati i uvježbavati pretvaranjem cjelokupnog nastavnog procesa u igru ili pak korištenjem igrifikacije.

Prvi dio rada dotaknut će se teorijskog okvira pojmova igra i igrifikacija, dok će drugi dio rada ponuditi primjere dobre prakse primjene igre i igrifikacije u nastavi jezika.

Ključne riječi: igra, igrifikacija, nastava jezika

Csíky, Anna

szabadújszó angoltanár és tanártréner

Giving young learners meaningful tasks

Young children love responsibility, and take pride in completing even the most mundane task because they get such joy from contributing to the greater good. Fast forward a few years, and you might see primary school aged children who groan and put their head on their desk at the mention of another exercise or even just being asked to take out their notebook. How can we bring back the enthusiasm kids all have innately when they want to help, try something we're doing and then do it by themselves?

For me, the answer lies in giving our students meaningful tasks - not necessarily meaningful because they represent the best practice in what ELT researchers believe in 2022, but because they are based in a context and have an outcome that make sense to an 8 or 10 or 12 year old child.

In this workshop we will be looking at tasks we can give to our primary school students in lessons and in between lessons that are variations on your typical coursebook or workbook activity. We'll be looking at small tweaks and subtle ways to fine tune 1) the materials

we use and 2) the roles we have established in our classes so we end up with tasks that engage students.

There are several advantages to using tasks that young learners find meaningful. For starters, they promote a love of English and intrinsic motivation outside the class - as ultimately, it is not just cooperation and silence for the 45 minutes that we are after, but a lifelong love of English and the ability of our students to learn on their own.

Sometimes, rather than tweaking the coursebook, these tasks arise from delegating roles traditionally associated with teachers to students - from starting small, where a young learner can take over part of an activity (e.g. they call out the words from bingo), to quite major responsibilities such as deciding which answers are correct - whether this means running a feedback stage of the lesson or putting together a test for the other students. Tasks like these foster a responsibility for students' own learning, which is such an important aim to strive for these days.

An additional benefit is that as learners experience what it is like to be in the teachers' shoes, their attitude to what constitutes good behaviour and why it might be important to pay attention to the person giving instructions / feedback / explaining the rules is important changes completely.

This way, giving young learners meaningful tasks in our lessons can also help us through the wonderful concept of social discipline, with students reminding each other to focus on what is happening in the centre stage in the classroom - and this kind of empathy will be very useful for both our learners and all their teachers in years to come.

Keywords: Learner autonomy, Communicative goals, Social discipline

Frey, Mária

Koch Valéria Bildungszentrum, Pécs, Magyarorszá

Der Weg zur „Nachhaltigkeit“ ungarndeutscher Werte

Nachhaltigkeit wird enorm großgeschrieben, wenn es um Umweltbewusstsein geht.

Aber wie sieht es mit den ungarndeutschen Werten aus, welche die Bildungseinrichtungen nachhaltig vermitteln sollten?

- Was verbirgt sich dahinter, was verstehen wir darunter? Welche Inhalte, Werte sind damit gemeint?
- Wie ist dieser Weg zu gestalten? Welche Formen, Methoden führen zu einem effektiven Ergebnis?

Die Veranstaltung lädt zum gemeinsamen Überlegen, zur Ideenfindung ein und ist bestrebt auch einige Beispiele zu präsentieren, welche sich in der Praxis schon bewährt haben und hoffentlich wegweisend sein können.

Schlüsselwörter: kreativ, Projekt, gemeinsam, wegweisend

Izsák, Bálint István

Sprachwissenschaftliche Doktorandenschule der ELTE, Germanistisches Institut,
Budapest, Ungarn
Eötvös József Hochschule, Institut für Nationalitäten - und Fremdsprachen, Baja,
Ungarn

Dialektwörter erkennen – Sprachen und deren Sprachvarietäten in der Schule

Der Workshop zielt im Wesentlichen darauf ab, Phänomene beim Verwenden von unterschiedlichen Sprachvarietäten - und durch einen kontrastiven Vergleich mit anderen europäischen Sprachen - im Deutschunterricht anhand digitalisierter Verfahrensweisen festzulegen. Dabei soll in erster Linie (diesjährig) die Bedeutung der geschriebenen deutschen Sprache in den Vordergrund gestellt werden. Im Workshop werden neben deutschländische - auch österreichische, bzw. ungarndeutsche Sprachvarietäten mithilfe von digitalisierten Computerprogrammen mit in Betracht gezogen. Ein weiteres Ziel des Workshops ist es außerdem auch in diesem Jahr, verschiedene Themen aufzuarbeiten, die Entwicklung neuer Ideen und Innovationen bezüglich Dialekte an Schulen in Europa zu fördern.

Schlüsselwörter: Dialekte, Lexik, Deutschunterricht, digitalisierte Lösungen

Kiš-Novak, Darinka

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu, Hrvatska

Rasprostranjenost kockavice (a mocsári kockásliliom, mađ., snake's head fritillary, eng.; *Fritillaria meleagris* L., lat.) u Hrvatskoj i Mađarskoj

U flori Europe dolazi nekoliko vrsta iz roda *Fritillaria*, porodica liljanovke (Liliaceae), red Liliium. Najpoznatija je obična kockavica, *Fritillaria meleagris* L. (a mocsári kockásliliom, mađ., snake's head fritillary, eng.;). U Hrvatskoj je zakonom strogo zaštićena vrsta. Biljka je karakterističnog izgleda, raste na specifičnom staništu te je zamjena s nekom drugom vrstom malo vjerojatna. Lukovičasta jednosupnica, trajnica, rijetko viša od dvadesetak centimetara koja u rano proljeće nosi najčešće po jedan крупni cvijet. Primjer je biljke široke rasprostranjenosti (gotovo čitava Europa i zapadna Azija) koja je zbog gubitka staništa u mnogim krajevima i zemljama sve rjeđa. Tako se našla i u hrvatskoj Crvenoj knjizi kao osjetljiva (VU) vrsta, ugrožena prije svega zbog djelovanja čovjeka: uništavanjem staništa (poljoprivreda, urbanizacija), ali i njihovim zapuštanjem (prestanak košnje, sukcesija vegetacije). Nestaje u većem dijelu Europe (kategorija ugroženosti EX). U Mađarskoj veće populacije rastu u županiji Zala i na prostoru nekih nacionalnih parka Mađarske naročito u Órségi Nemzeti Park kao i u južnom i zapadnom dijelu Transdanubije, u sjevernoj Velikoj ravnici i u nekim dijelovima sjevernog središnjeg gorja. U Hrvatskoj veće populacije nalaze se uz rijeku Muru, srednji, sjeveroistočni i istočni dio Hrvatske, a poznato je i nekoliko izoliranih nalazišta s Velebita.

Nastanjuje vlažne livade, riječne doline te svijetle, otvorene i vlažne šikare i šume. I u Mađarskoj, prema kategorijama ugroženosti, imam status gotovo ugrožena (NT) i osjetljiva (VU), prema regijama. Ugrožena je prvenstveno djelovanjem čovjeka: uništavanje staništa zbog urbanizacije, melioracija područja, promjena vodnoga režima, sakupljanje zbog ukrasnih cvjetova. Što je lokalitet bliže naseljenome mjestu to je manja brojnost kockavice na tom lokalitetu. Stanovništvo okolnih mjesta upoznato je s lokalitetima kockavice što rezultira njihovim ubiranjem u prirodnom staništu te presađivanjem u dvorišta i vrtove.

Cilj predavanja i radionice u trajanju od devedeset minuta je predstavljanje spomenute biljne vrste kao dio geomorfološke, krajobrazne i biološke raznolikosti kao i dio kulturne baštine - motiv na poštanskoj marki u Mađarskoj, Njemačkoj, Danskoj i Hrvatskoj, ali i u grbu sela Zalaistvánd, županija Zala ili cvijet godine.

Tijekom predavanja i radionice koristi se stručna literatura, metode terenskih istraživanja i radni protokoli. Očekivani ishodi su prakticirati stečeno znanje, sudjelovati u monitoringu vrste te pravovremeno djelovati i spriječiti devastaciju staništa kako bi kockavica bila i ostala dio naše prirode.

Gljučne riječi: biogeografija, nacionalni parkovi Europe, ugroženost

Komlósiné, Knipf Erzsébet

ELTE BTK, Germanistisches Institut, Budapest, Ungarn

Wie kann ein Wortschatz entwickelt werden?

Ich möchte anhand von einigen dynamischen Prozessen der gegenwartssprachlichen Lexik zeigen, wie leicht es ist, den individuellen Wortschatz sowohl der Lehrperson als auch der Lernenden zu erweitern und zu vertiefen.

Im darauf folgenden Workshop möchte ich mit den Lehrereinnen/Lehrern im morpholexikalischen Bereich Übungen zu ihrer Wortschatzerfrischung und zur Erweiterung des Wortschatzes durchführen (z. B. in der Wortbildung und Semantik, Sinnrelationen).

Schlüsselwörter: Linguistik, Lexik, Semantik, Wortschatz, Gegenwartssprache

Lo Bello, Maya J.

Eötvös Loránd Tudományegyetem | Eötvös Loránd University
Tanító és Óvóképző Kar | Faculty of Primary and Pre-School Education

Integrating debate culture into Hungary's EFL classrooms

The custom of holding student debates forms an integral part of any native, English-language classroom. Other than the advantages of promoting critical thinking skills, developing speaking abilities and drawing awareness to current events, classroom debates enable educators to instruct students in the art of civility. Although politeness is one of the tools used to civility, the act of "being civil" demands far more than mere good behavior: civility allows native speakers to state their own opinions (no matter how controversial they may be) and defend their arguments without causing offense or conflict. As an EFL educator in Hungary, integrating debate culture into Hungarian classrooms has run into the obstacles caused by differences in the teacher-student relationship, classroom environment and the expectations surrounding public communication. EFL textbooks also neglect to provide students with a full range of the techniques, phrases and cultural information needed to conduct civil debate. This lecture aims to provide educators with a set of good practices developed with the goal of using debate as a means of developing EFL students' communication skills.

Keywords: debate culture, civility, communication skills, the EFL classroom

Interpretativno čitanje – ključ za razumijevanje teksta

Interpretativno čitanje označava čitanje naglas pri čemu se vrednuju govorne vrednote prema zahtjevu teksta: ton, intonacija, glasnoća i naglasak, boja glasa, stanke, tempo, ritam te mimike i geste (Babić i suradnici, 1991).

Svatko se od nas katkada nađe u situaciji da neki tekst treba pročitati naglas. Da bismo to napravili kako treba, da bismo onom koji nas sluša olakšali razumijevanje, dobro je tekst pročitati interpretativno.

No puko čitanje rečenica i oslanjanje samo na točke i zareze dokida logičnu interpretaciju teksta te dovodi do ubrzanoga tempa, ujednačenoga ritma, uzlaznih intonacija i do nelogično raspoređenih stanki. To se događa stoga jer u tekstu nisu označene bitne značajke govornoga iskaza, a to su pauza unutar rečenice i rečenični naglasak pa je na samome čitaču da pronađe važnost i smisao pojedinih dijelova teksta i da onda tomu prilagodi svoju interpretaciju.

Još važniju ulogu u čitanju ima rečenični naglasak – on ovisi o onome što je prije rečeno, o kontekstu, i dakako, o razumijevanju onoga što se čita. Izostanak logičkoga rečeničnog naglasaka umara publiku, a pogrešan rečenični naglasak čak ju i zbunjuje pa rečenice tako gube smisao.

Za razumijevanje teksta, za dobro interpretativno čitanje, ključna je svijest o slušaču jer njemu se čita i njemu se nastoji prenijeti taj smisao.

Napisanim riječima onaj koji čita naglas mora udahnuti život i učiniti ih razumljivima i jasnima jer slušatelji očekuju ljudsko biće koje misli ono što govori, koje svjedoči istinu i važnost izgovorenih riječi. Oni žele čuti osobu koja *se koristi* riječima, a ne recitira ih. Žele znati zašto onaj koji čita upravo to čita, što te riječi znače čitatelju i što bi one trebale značiti slušateljima.

Također, slušatelji neće čitati tekst, nego će oni slušati onoga koji čita. Slušanje je po-sve različito iskustvo od čitanja. Kada slušamo govornika, glumca ili sugovornika, najveći dio značenja izvlačimo iz načina izricanja, a ne iz samih riječi. Poznato je da će bilo koji govor, dram-ski tekst ili konverzacija interpretirani na monoton način, imati za slušatelje mnogo siromašniji značenje nego isti sadržaj koji je samo otipkan na papiru (Gottesman i Buzz, 2006).

U predavanju će se donijeti pregled prozodijskih sredstava te će se na temelju primjera iz prakse objasniti što je interpretacija teksta u hrvatskome jeziku, a prikazat će se i pravilna uporaba rečeničnoga naglasaka i rečeničnih pauza.

Kada ovladamo umijećem interpretativnoga čitanja, bit će zadovoljni i oni koji čitaju i oni koji slušaju, a to će biti onda kada čitanje postane nalik govorenju, dobrom retoričkom govorenju trenutačnih misli i stavova, tek što su riječi za njih već nađene i poredane.

Ključne riječi: interpretativno čitanje, interpretacija teksta, rečenična pauza, rečenični naglasak

Marić, Erdina

Dječji vrtić „Gita“ Slavonski Brod, Hrvatska

Poticanje razvoja identiteta, kulture i jezika u ranoj i predškolskoj dobi

Aktivnosti provedene u DV“Gita“ u skupini djece od 3 do 5 godina života koje potiču upoznavanje pojmova koji obuhvaćaju djetetov osobni, obiteljski, nacionalni i kulturni identitet. Prikaz aktivnosti, dobrih primjera iz prakse i opis kompetencija koje se razvijaju u pojedinoj aktivnosti, primjenivost u svakodnevnom životu te pozitivno ozračje u kojem su ostvarene pojedine aktivnosti.

Važnost strukture prostora, materijala, te osiguravanje kvalitetnog, kreativnog i poticajnog okruženja u dječjem vrtiću.

Ključne riječi: Identitet, kreativnost, poticajno okruženje

Matić, Marija

Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“ Slavonski Brod, Hrvatska

Važnost glagoljice u hrvatskoj kulturi

Danas je glagoljica je simbol hrvatskoga nacionalnoga identiteta. Uči se u školi. Svoje mjesto ima u umjetnosti, kulturi, dizajnu. Služi kao nadahnuće mnogim umjetnicima. U prezentaciji navest ću najvažnije podatke o glagoljici i Bašćanskoj ploči. Glagoljica je prvo slavensko pismo. Sastavio ju je Ćiril u 9. st. i zajedno sa svojim bratom Metodom započeo je opismenjavanje Slavena. Glagoljica je dobila naziv prema glagolu glagoljati, što znači govoriti. Postojala su dva tipa glagoljice: obla i uglata. Uglata glagoljica zove se i hrvatskom glagoljicom. Najstariji cjeloviti spomenik hrvatske pismenosti pisan glagoljicom je Bašćanska ploča. Nastao je 110. godine. tekst je uklesan u kamen. Nađena je u crkvi sv. Lucije u Jurandvoru kod Baške na otoku Krku. Tekst je darovnica kojom kralj Zvonimir daje zemljište samostanu svete Lucije. Danas se Bašćanska ploča čuva u Zagrebu u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Polaznike seminara upoznat ću s nekoliko aktivnosti na kojima ostvarujem ishode predmetnoga kurikula koje provodim s učenicima u svojoj školi. Pokazat ću jednostavne primjere kako transliterirati na latinicu rečenice napisane na glagoljici, zabavnu aktivnost pisanja i ukrašavanja inicijala imena i prezimena, izrada različitih predmeta s motivom glagoljice, upoznati ih s tekстом Bašćanske ploče na suvremenom jeziku, kako osmisлити kraći monolog o

Bašćanskoj ploči ili prepoznati netočne podatke o navedenom spomeniku posmenosti.

Posebnosti hrvatskoga standardnoga jezika i narječja

Na primjerima pokazat ću kako obraditi osobitosti hrvatskoga jezika i narječja. Poseban naglasak stavit ću na narječja. Ponudit ću nekoliko riječi na različitim narječjima i nekoliko značenja riječi. Učenici pogađaju značenje riječi i razvrstavaju ih u skupine: kajkavsko, čakavsko i štokavsko narječje. U sljedećoj aktivnosti polaznici slušaju nekoliko popularnih pjesama na narječjima naših poznatih glazbenika i skupina. Učenici slušaju pjesme, prate tekst pjesama, a potom izdvajaju pojedine osobitosti. Zatim nudim aktivnost 321 kuhaj u kojoj učenici pišu recept na zavičajnome govoru i na standardnome jeziku te izradu razlikovnoga rječnika. Riječi slaže po abecedi i zamjenjuje ih riječima standardnoga jezika.

Ključne riječi za drugo predavanje: standardni jezik, narječja, popularni tekstovi

Michaelis, Josef

Dichter, Schriftsteller, Autor

Familiengeschichte und literarische Laufbahn mit Werken

Josef Michaelis gehört zu der mittleren Generation der ungarndeutschen Autoren. Er zählt zu den erfolgreichsten Dichtern der Gegenwart, die in Ungarn in deutscher Sprache ihre Werke schaffen. Er erblickte als Michelisz József 1955 als Sohn einer ungarndeutschen Mittelbauernfamilie in Schomberg/Somberek in der Branau/Baranya das Licht der Welt. (Sein Vorfahr väterlicherseits Jacobus Michaelis, wanderte 1751 nach Ungarn aus.) Nach Schule und Mittelschule studierte Michaelis an der Hochschule für Lehrerbildung in Frankenstein/Baja Deutsche Sprache und Literatur, danach Geschichte an der Janus-Pannonius-Universität in Fünfkirchen. 1999 absolvierte er einen Fortbildungslehrgang an der ELTE und wurde Lehrplanexperte für Deutsch als Nationalitätensprache. Seit 1977 arbeitete er als Lehrer für Deutsch und Geschichte in Willand/Villány und war seit 1991 stellvertretender Schulleiter in der Grundschule. Seit 2020 ist er in Rente.

Zu schreiben begann er am Gymnasium in Mohács/Mohatsch zunächst in ungarischer Sprache, den Weg zum deutschsprachigen Schreiben ebneten ihm Béla Szende und später Johann Schuth, Chefredakteur der Neuen Zeitung, wobei eine wichtige Initialzündung ein Fortbildungskurs in Potsdam war. Seine Werke zeugen nicht nur von einer tiefen Verbundenheit mit der Sagen- und Märchenwelt der Ungarndeutschen, sondern auch mit der Geschichte und dem Schicksal der Volksgruppe. Josef Michaelis hat sich zu keiner Zeit dem ungarndeutschen Schicksal gegenüber indifferent gezeigt, sondern mit mehreren seiner Gedichte eindrucksvolle, intelligente und den Lesern ob ihres Wahrheitsgehaltes bestürzende Werke verfasst, die sich unauslöschlich in die Geschichte der ungarndeutschen Literatur eingeschrieben haben.

„Das lyrische Werk Michaelis' ist über die thematische Vielseitigkeit hinaus auch gekennzeichnet von einem formalen Reichtum. Neben Gedichten, die in ihrer klaren, abgeklärt-gleichmäßigen Form den jahrhundertealten Dichtungstraditionen der deutschsprachigen Literatur entsprechen, finden sich in seinem Lebenswerk auch eine Reihe von Gedichten in freier Form, freiem Rhythmus und freien Strophen, dann auch spielerische, graphische Elemente aufweisende Bildgedichte, mit unübersehbaren Anleihen an die konkrete Poesie. Besonders bemerkenswert ist dabei, wie sich in jeder formalen Gestaltungsweise ansprechende Gedichte finden. Überhaupt ist es ein Zug von Michaelis, sich nicht in unverständlich verklausuliert-nebelige Formulierungen zurückzuziehen, sondern ein

Dichter für Leser zu bleiben, ohne dabei in plakativ-plumpe Direktheit abzurutschen. Seinen literarischen Rang verdeutlicht auch der Umstand der Übertragungen seiner Gedichte ins Ungarische, Englische und Slowakische“ (Dr. Gábor Kerekes).

Seit 1981 schreibt er auch Gedichte, Märchen und Sagen für Kinder. Das Buch „Zauberhut“ erlebte bis heute insgesamt fünf Auflagen, drei ausschließlich in deutscher Sprache (1991, 1994 und erweitert 2001) und zwei weitere Auflagen zweisprachig als Zauberhut / Varázscylinder (2005 und 2008), womit es das am häufigsten veröffentlichte Buch der ungarndeutschen Literatur bis dato ist. Bei der Verwendung literarischer Texte im Unterricht gibt es spezielle Regeln und Gesichtspunkte zu befolgen, bei der Benutzung von der Literatur einer nationalen Minderheit ist das nicht anders. Dieses Buch und andere Werke (Der verlorene Schatz/ Az elveszett kincs) von Michaelis sind in Ungarn von den sich mit den Fragen des Deutschunterrichts Beschäftigenden mehrfach untersucht worden, und es sind auch konkrete Aufgaben ausgearbeitet worden, die im Unterricht mit Hilfe der Texte von Michaelis genutzt werden können. Die zweite Auflage seines letzten Kinderbuches „Regenbogen“ erschien dieses Jahr im Mai.

Schlüsselwörter: Ungarndeutsche Literatur, Tradition, Geschichte, Werke

Miholics Zoltán

KRÉTA IFM

Digitális nyelvoktatás a KRÉTA-val

Huszonnégy éve foglalkozom behatóbban az angol nyelvvel, kezdetben magántanárként, majd gimnáziumi tanárként és nyelvvizsgabiztosként, valamint műfordítóként dolgoztam. Kipróbáltam magam a felnőttoktatásban is, jelenleg pedig egy nyelvtanító alkalmazás szakmai vezetői posztját töltöm be. Az előadásom témájaként szolgáló alkalmazással még gyakorló tanárként találkoztam először, és rögtön megláttam benne a lehetőséget. Ezzel a diákjaim is hasonlóképpen voltak, így előszeretettel használtuk a nyelvi kompetenciáik fejlesztésére. Amikor pedig kiderült, hogy az IFM eljuthat az ország szinte összes közoktatási intézményébe, nem volt kérdés számomra, hogy mindenképpen részese szeretnék lenni ennek a kezdeményezésnek.

A nyelvtanítás eddig is kihívásnak számított, azonban a Z generáció digitális bennszülöttei még a megszokottnál is nagyobb mértékben adják fel a leckét tanáraik számára. 2021 szeptembere óta a KRÉTA egy olyan újítással állt elő a közoktatásban tanító angol- és némettanárok számára, amely nagymértékben segítheti a tanórákra való felkészülést hároméves gamifikált, nyelvi készségenként és tanított nyelvtani szerkezetekenként strukturált feladataival A1 -től egészen C1 -es szintig. Előadásom során bemutatom az IFM-et és rávilágítok arra, hogy milyen hasznos feladatokat rejteget ez az ingyenessé vált, mobilos alkalmazáson és weben elérhető alkalmazás.

Kulcsszavak: nyelvtanító alkalmazás, játékosítás, angol és német nyelv

Molnár, Claudia

University of Pannonia, Veszprém, Hungary

Differentiation in the language classroom?

“Principles of inclusive education are based on the premise that people differ in the ways they learn, but everyone should have equal access to high-quality education and a supportive learning environment, including the context of learning additional languages” (Kormos, and Nijakowska, 2017). Inclusive classrooms have now become the norm, and all learners have their own individual needs, special or otherwise. Differentiated instruction, is designed to support individual students' needs, whether these are skills or ability based. A recent study found that teachers across different countries infrequently adapt their instruction to match student characteristics (Schleicher, 2016). This goes beyond the conventional notions of learning styles.

The true nature of differentiation lies in mindful consideration for the students. Teachers must consider those learners who are more advanced in certain skills, as well as those in need of additional support, whether this is within a specific linguistic area, in order to develop their language skills or whether they have a physical or specific learning difficulty. This approach can pave the way to ensuring that learners are able to reach a shared learning outcome for each lesson, and that is the key to rewarding differentiation techniques.

In order to achieve this, teachers need to proactively modify curricula, teaching methods, resources and learning activities, to better meet students' learning needs (Tomlinson et al., 2003). Today's classrooms require a much more multi modal, inclusive approach, through our choice of materials, of which there are an abundance of authentic and interactive materials to supplement our course books. This may also mean altering our assessment techniques.

In this interactive workshop, you will have the chance to try out some differentiated activities meeting a shared learning outcome. We'll be mixing interactive materials with course books to create integrated skills work meeting the needs of all our learners and encouraging authentic language use in everyday classrooms. These activities will be adaptable to live and online learning environments and, in the long run, may save you time and energy.

Keywords: Individual needs, mixed abilities, differentiation, integrated skills.

Müller, Márta

ELTE BTK, Germanistisches Institut, Budapest, Ungarn

Basiskompetenz Wörterbuchbenutzung für Lehrende

Im Mittelpunkt des Vortrags stehen seriöse Online-Wörterbücher, die einerseits im Sprachunterricht der Klassen 1-6 verwendet, andererseits zur Entwicklung der eigenen Sprach- und digitalen Kompetenz von Lehrenden benutzt werden können. Im Rahmen des Vortrags werden allgemeine Informationen über die Wörterbuchportale, ihr Aufbau (Makrostruktur) sowie die Struktur der einzelnen Wörterbuchartikel (Stichwörter, grammatische Informationen, Bedeutungsangaben, Verwendungsbeispiele, Synonyme, typische Verbindungen) besprochen. Im anschließenden Workshop können die Teilnehmer/-innen mithilfe von Aufgaben selbst die im Vortrag vorgestellten Wörterbuchportale für Groß und Klein erkunden.

Schlüsselwörter: Mehrsprachigkeit, Wörterbuchbenutzung, Deutschunterricht, Digitale Kompetenzen

Nikolov Marianne

Professzor Emerita, Pécsi Tudományegyetem, Anglisztika Intézet, Angol
Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, Pécs, Magyarország

A korai nyelvtanulás reális céljai, érvek mellette és ellene: Mit tudunk a gyakorlatról?

Az 1960-as évek óta több hullámban lelkesedtek szülők, tanárok, kutatók a minél korábbi életkorban elkezdett idegennyelvi programokért. A jelenlegi felvirágzás első sorban az angol térnyerését jelenti, ami a nyelvpedagógia történetében a legdinamikusabb expanzió, mivel milliók tanulnak angolul óvodás, illetve kisiskolás koruktól kezdve Európában, Ázsiában, valamint a dél amerikai országokban. Néhány országban más élő idegen nyelvekre is van igény, de az angol iránti érdeklődés minden más nyelvet háttérbe szorít.

A "minél korábban, annál jobb" elméleti pillére az un. kritikus periódus feltételezése, amely szerint a nyelvelsajátításra "nyitott ablak" a gyerekek elméjében egyre szűkül az életkoruk előrehaladtával, és a későbbi kezdés hátrányosan befolyásolhatja a nyelvtanulás sikerét. Az elmúlt évek kutatásai sorra kimutatták, hogy ez az érv nem állja meg a helyét (pl. Muñoz, 2006; Nikolov, 2000; Pfenninger & Singleton, 2017). Ennek ellenére, a korai nyelvtanulás remek kezdeményezés, amelynek számos előnye lehet: a gyerekek könnyebben sajátítják el egy új nyelv

hangrendszerét, hanglejtését, valamint memóriájukra támaszkodva a szókincsük is gazdagodik, könnyebben motiválhatóak, lelkesek, önbizalmuk többnyire töretlen, kevésbé szoronganak, mint az idősebb nyelvtanulók, és több idő állhat rendelkezésükre, ha korán kezdik a nyelvtanulást. Széles körben elfogadott, hogy a nyelvtanulás a gyerekek nyelvi tudatossága, nyelvtudása mellett, az érzelmi, gondolkodási, metakognitív és társas képességeikre is kedvezően hathat. Azt azonban kevesen tudják, hogy minél fiatalabb a nyelvtanuló, annál lassabb ütemben halad egy új idegen nyelv tanulásával. Ritkán hangsúlyozott tény, hogy a gyerekeket tanító pedagógusok többsége nem beszél a célnyelvet anyanyelvi szinten, aminek számos következménye ismert.

Az elmúlt évtizedek kutatásai számos egyértelmű, illetve ellentmondásos eredménnyel gazdagították tudásunkat. Ezek közül fogok néhányat kiemelni, hogy az általános trendeket, a korai kezdés mellett és ellen szóló érveket bemutassam nemzetközi és hazai eredményekre támaszkodva (pl. Edelenbos, Kubanek, & Johnstone, 2007; García Mayo & García Lecumberri, 2003; Enever, Moon, & Raman, 2009; Moon & Nikolov, 2000; Muñoz, 2006; Nikolov, 2009a, b; Nikolov & Curtain, 2000; Nikolov, Mihaljević Djigunović, Mattheoudakis, Lundberg, & Flanagan, 2007; Nikolov & Mihaljević Djigunović, 2006, 2011; Pfenninger & Singleton, 2017).

Az előadás első részében áttekintem, hogy a gyerekek hogyan tanulnak nyelveket, milyen szerepet játszanak az életkori sajátosságok, mi a memória és a szabályok ismeretének szerepe, miben jók, és miben kevésbé. Mindebből következik, hogy milyen osztálytermi eljárások alkalmasak a korai programok céljainak megvalósítására, milyen feladatok működnek jól és kevésbé jól, mit tehet a pedagógus, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltse és fenn tudja tartani. Milyen reális célokat érdemes kitűzni, és hogyan lehet követni, hogyan fejlődik a gyerekek nyelvtudása, milyen tempóban haladunk, hol tartunk, mit tudnak és mit nem tudnak a gyerekek, és vajon miért. Az előadásban a beérkezett válaszokra is támaszkodom a témák felvázolása során. Köszönöm mindenkinek, aki megosztotta gondolatait.

Kulcsszavak: korai nyelvtanulás, eredmények, érvek - ellenérvek

Osváth, Erika

Szabadúszó tanártréner

The magic of storytelling

Why is it so important to read or tell stories to children? What happens as they listen to a story? How do they engage in stories? In this practical session you will be taken through stories yourselves to experience the lessons as children do. This will help you reflect on the activities done better. In this session we will also analyze the tasks and the reasons for doing them. Equipped with this knowledge and experience, you will be able to take all these practical examples away with you and create magic in your English classes with stories.

Keywords: storytelling, magic, imagination, speaking

Osváth, Erika

Szabadúszó tanártréner

The power of feedback

What kind of feedback can I give that helps my students make the next step in their learning? What are some important factors that influence the feedback I give? Is my own assessment of the child or their performance accurate? What plays greater role in a child's development: my feedback and/or their own self-assessment? These are the questions we will work around in this interactive workshop with practical activities and examples. I will bring along several examples from my own teaching, including lessons I have learned about my own feedback.

Keywords: feedback, assessment, development

Reading reloaded

Experts keep on worrying about the fact that people read less and less. That might be partly true, as people do read, but they read different genres in a different format. Wherever you go, you see people of different ages reading on their smartphones, tablets or ebook readers. The texts they read are mostly posts or articles on different platforms and websites, so the content and the language is fairly limited.

But reading is an important skill that is necessary in all walks of life. The Pisa survey is an important indicator of learners' reading abilities, which shows a negative trend in case of Hungarian school children, so the worries experts have expressed seem to be justified.

Most school teaching does not seem to encourage learners to read as most learners do not want to read anything that is longer than a few pages. The reasons for this phenomenon are manifolded, it is not our aim to investigate them, we would rather like to focus on what could be done to revive learner's interest in reading, especially extensive reading (reading for fun), which can feed back into their mainstream studies and make them not only enthusiastic readers, but also competent readers.

Reading is important not just as a source of joy and something that can enhance our imagination and broaden our view of the world, but it is also important as a skill, without high-level reading skills learners will not be able to perform well in other fields of life, as they might not be able to comprehend the task instructions, they will have a limited vocabulary and the might also lose time when coping with reading a task.

Oxford Reading Club can be the solution:

- It is an app that can be used online on any device that the learners use in their everyday life
- There is a wide variety of texts to appeal to different interests
- there are texts for different ages and levels
- readers take a test when starting to use the application and the application will direct them to the appropriate level
- there is a lot of visual support to help understand the texts
- there are tasks with a strong gamification element to check understanding
- learners get rewards for reading certain pages/books

Oxford Reading Club can supplement classroom teaching and learners will definitely get into the habit of reading as they will have a sense of achievement and a lot of fun while reading the books in the app. In the long run it will have a positive effect on their reading skills and their personality as well as the genres are carefully chosen and have a huge educational value.

Keywords: extensive reading, #readingcanbefunagain, #gadgetsforreading

Popović, Ana

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Hrvatska

Stvarni i percipirani identitet u popularnim dječjim pjesmama

Dječje pjesme postoje u svim kulturama svijeta, a globalizacija ih je učinila dostupnim svima. U ovom će se predavanju osvijestiti stvarno i percipirano porijeklo i identitet nekih često izvođenih dječjih pjesma. Raspraviti će se i prednosti i nedostaci pri prevođenju pjesama na hrvatski jezik i izvođenju na izvornom jeziku.

Ključne riječi: dječje pjesme; prevođenje dječjih pjesama; globalizacija; porijeklo; identitet

Popović, Željko

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska

Zaštita prirode u Hrvatskoj

U predavanju će biti riječi o tome što je bioraznolikost i što je zaštita prirode. Zašto je važno da je priroda raznolika? Zašto je važno štititi prirodu i na koji način je to moguće? Nadalje, bit će riječi o zaštiti staništa, zaštiti pojedinih vrsta te o stupnjevima zaštite prirode. Govorit će se o zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj s naglaskom na nacionalne parkove i parkove prirode koji jesu identitet prirodnog i nacionalnog prostora.

Ključne riječi: zaštita prirode, bioraznolikost, nacionalni parkovi i parkovi prirode u Hrvatskoj

Richter, Borbála

Kodolányi János Egyetem, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Budapest,
Magyarország

English as she is spoken in the 21st century: the example of South Africa.

As the allusion in the title to the unintentionally humorous phrasebook published in the nineteenth century suggests, broken English and mistranslation have long been a source of humour and condemnation. Both of them abound due to the increasing prevalence of English in the world and the challenges posed by learning and using a foreign language, and by using translation to bridge the gap between English and other languages. If we add to this the appropriation of English by its speakers beyond the lands of the English, we appreciate some of the issues the spread of the English language in the world brings to the fore. The Englishes spoken in the 21st century are an outcome of the history of the English language, which is in turn bound up with the history of the speakers of the language. In what follows, we will start at the beginning and consider in broad strokes how English came to be, where it went, and how and why it spread. For this I will use as a framework the four diasporas, of spread. Thereafter, suggestions will be shared on how best to approach the study of world Englishes and global Englishes. First of all, how do Englishes vary? Secondly, how are the varieties of World Englishes distributed across the globe, and how can they be grouped into categories? Thirdly, theoretical models that researchers have suggested to help us understand the processes underlying the phenomenon will be presented. Kachru's Three Circle Model (1992), Schneider's Dynamic Model (2007) and De Swaan's Global Language System (2004) have all had a major influence on this field of study and each of them can help us to make sense of the complexly interconnected, diverse aspects of World Englishes. In the final part of this paper, these themes are pulled together by looking at a concrete example. The focus will be on South Africa and how English is spoken there. Once again, we will look at how English came to be spoken there, where the language went and who its speakers were and are. To this end, the specific history of South Africa will be sketched, making the links with the spread of the English language, and relating its use to the use of other languages in the area. The paper will end with a description of the current language situation, the popular and academic debates about English in education, and a discussion of the ambiguous place South African English holds in the general scheme of World Englishes.

Keywords: World Englishes, diaspora, varieties, South African English, Three Circle Model

Sárvári, Tünde

Universität Szeged, Erziehungswissenschaftliche Fakultät „Gyula Juhász”,
Institut für Minderheitenkulturen, Lehrstuhl für Deutsch als Minderheitenkultur,
Szeged, Ungarn

Die Magie der Lehrersprache

Lehrersprache (auch Teacher Talk genannt) ist das Phänomen, das die Qualität und den Anteil sprachlichen Handelns der Lehrenden im Unterrichtsgeschehen fokussiert. Viele Untersuchungen zur Lehrersprache behaupten, dass 70–80% einer Unterrichtsstunde die Lehrenden das Wort haben. Demzufolge gilt die Lehrersprache als eine wichtige Inputquelle im Unterricht. Die berufsspezifischen Sprachkompetenzen der Lehrenden lassen sich in fünf beruflich relevanten sprachlichen Handlungsfelder gliedern: (1) Unterricht vorbereiten, (2) Unterricht durchführen, (3) Beurteilen, Rückmeldungen geben und beraten, (4) Außenkontakte gestalten sowie (5) Lernen und sich weiterbilden.

Im Rahmen des Workshops werden handlungsorientiert ausgewählte Beispiele für die o. g. Handlungsfelder, Instrumente der Lehrersprache sowie Möglichkeiten der sprachlichen Anpassung an das Schülerregister gesichtet. Dabei gehen wir auf die Erfahrungen der Teilnehmenden ein und sammeln „Best Practice Beispiele“ aus der eigenen Unterrichtspraxis.

Schlüsselwörter: Lehrersprache, Unterricht, Sprachkompetenz, Schulpraxis, DaF

Sipos Piroska

Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, Magyarország

Képek használata beszédfejlesztés céljából a nyelvórán

Nyelvtanárként gyakran tapasztaljuk, mekkora segítségünkre vannak a képek tanulóink megszólaltatásában. A workshop során kipróbálunk számos olyan feladatot, amelyek során tanulóink vizuális anyagra támaszkodva beszélnek a célnyelven.

A feladatok előnye többek között, hogy:

- megoldásuk igénybe veszi a bal és a jobb agyféltekét egyaránt
- a képek használatának köszönhetően a feladatok multiszenzorálisak, ami növeli a tanulás hatékonyságát
- a képek a nyelvtanulási nehézségekkel küzdő diákok számára is élvezetesebbé teszik a tanulást és hozzáférhetőbbé a tananyagot
- a képek használata lehetőséget ad az óra -szó szerint is- színesebbé tételére, és ezáltal növelik a diákok órába való bevonódását

- a képek lehetőséget adnak arra, hogy tanulóink más oldalról is megmutathassák magukat, addig rejtett képességeiket, tehetségüket, pl. fantázia, rajztudás, stb... így a nyelvtanulásban nem tündöklő diákjaink is sikerélményt élhetnek át
- a feladatok gyakran oldják a szorongást azáltal, hogy a fókusz a nyelvről áthelyezik a képre
- a feladatok építenek a gyerekekben amúgy is meglévő képésre
- a feladatok gyakran nyelvtanulási stratégiát is adnak, ami különösen a nyelvtanulók legnagyobb részére jellemző vizuális tanulási stílusú diákoknak kedvez

Kulcsszavak: sikerélmény, multiszenzorilitás, jobb agyfélteke

Kako možemo pravilo o pisanju velikoga slova od bauka pretvoriti u mačji kašalj

Je li pravilo o velikom i malom slovu doista postalo nesvladiva prepreka u učenčkom usvajanju hrvatskoga pravopisa? Kršenje pravopisnih pravila o pisanju velikoga slova u vlastitim imenima danas sve češće zauzima jedno od vodećih mjesta među pravopisnim pogrješkama. Takav odklon od jezične norme obično percipiramo kao tzv. „krupnu“ pravopisnu pogrješku. Razlog je tomu vjerojatno njezina relativno laka uočljivost čak i u dužem tekstu, a u jednorječnim primjerima ili kratkim sintagmatskim vezama ta vrste pogrješke „strši“, slikovito rečeno, stoga kažemo da doslovce „bode oko“.

Pogrješno pisanje velikoga slova u vlastitim imenima (ili pak u općim imenicama!) na žalost ne opažamo samo u učeničkim pisanim uradcima nego vrlo često i u gotovo svim pisanim tekstovima oko sebe, napose u različitim medijima s kojima smo svakodnevno mnogo u dodiru. Tako onda cijela populacija postaje u velikoj mjeri izložena toj vrsti pravopisne pogrješke pa se u posljednje vrijeme događa da ljudi koji su odavno završili svoje školovanje te potom i u praksi bili učvrstili svoju pravopisnu kompetenciju, ostaju zatečeni opaženim pogrješkama u velikom slovu, njihovim povećanim brojem te raširenošću. Sve navedeno kod takvih ljudi odjednom počinje izazivati nesigurnost u vlastitu dosadašnju pravopisnu kompetentnost, a kada se tom kršenju pravila o pisanju velikoga slova pridoda i vrlo česta pojava ostalih pravopisnih pogrješaka, počinje se stvarati dojam opće nepismenosti u nas.

Takva vlastita pravopisna nesigurnost novih hrvatskih naraštaja, kojima se u tome sad počinju priključivati i stariji, stoga traži dodatne, nove pristupe podučavanju pravopisa i nove načine suočavanja s tim pitanjem.

Predočit će se nastavna metoda kojom se može doskočiti navedenom problemu usvojenosti i primjene pravopisnoga pravila o velikom i malom slovu te učvrstiti vlastita pravopisna znanja u dovoljnoj mjeri da nam mogu postati trajna kompetencija.

Ključne riječi: hrvatski jezik, pravopis, veliko slovo, pravopisna kompetencija.

Šokčević, Dinko / Sokcsevits Dénes

Institut za povijest Centra za humanističke znanosti/BTK Történettudományi
Intézet, Budimpešta, Mađarska

Riječ: sudbina jednoga manjinskog časopisa

Još književnici, umjetnički prevoditelji i spimatizeri književnosti su utemeljili 1989. svih triju južnoslavenskih narodnosti Društvo hrvatskih, srpskih i slovenskih književnika u Mađarskoj (za predsjednika je izabran priznati povjesničar književnosti, Pero Milošević, a dopredsjednikom je postao poznati hratski pjesnik i nastavnik, Stipan Blažetin/Blazsetin István), koje pod naslovom Glas počeo izdavati časopis za književnost i kulturu.

Druga polovica 1990-ih godina predstavlja vrhunac književnog života Hrvata u Mađarskoj pokretanjem Riječi, prvog časopisa za književnost i kulturu Hrvata u Mađarskoj. Riječ je bio časopis za književnost i kulturu na vrlo visokoj razini, a bio je otvoren i prema književnicima u matičnoj zemlji i hrvatskim autorima u susjednim državama kao i prema predstavnicima mađarske književnosti, inicirao ga je 1996. Stjepan Lukač (kasnije ravnatelj Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta Lórándi Eötvös u Budimpešti), a prvim glavnim urednikom časopisa postala je Matilda Bölcs, pjesnikinja iz Gradišća. Poslije funkciju glavnog urednika je preuzeo pravi motor časopisa Stjepan Lukač. Iako je između 1996. i 1999. izašlo svega devet brojeva (kao glavni urednici su list obilježavali prvo Matilda Bölcs, zatim Stjepan Lukač, a kao urednici su radili Šandor Horvat, Stjepan Blažetin i Dinko Šokčević), Sam časopis i u svojoj koncepciji i sadržaju predstavljao pravi skok u kvaliteti, i dobio je ozbiljno priznanje i sa strane predstavnika književnog života u matičnoj zemlji. Riječ je istodobno htjela dati prostora predstavnicima književnosti Hrvata u Mađarskoj, Austriji, Vojvodini, ali i matičnoj zemlji, pospjela je pisanje književne kritike. također je objavila i djela velikana mađarske suvremene književnosti na hrvatskom jeziku u prijevodu hrvatskih prevoditelja iz Mađarske, ali je predstavila i predstavnike postmoderne književnosti iz Hrvatske. Svjesno je dala prostora i najmlađim predstavnicima književnosti Hrvata u Mađarskoj. Ovu tradiciju pod uredništvom Stjepana Blažetina nastavio je i časopis Pogledi, a ovaj važan proces u pogledu održavanja književnog života je bio prekinut nakon 2007. godine

Pouéna je priéa o gašénju éasopisa. Glavni urednik je dao prijedlog Hrvatskoj državnoj samoupravi za stalno financiranje časopisa i za stvaranje jednog radnog mjesta za profesionalnog urednika, ali nije postigao uspjeh. List se krajem 1999. zato ugasio, a dijelom taj problem se krije kasnije i iza drugih gašénja časopisa: njihovi su urednici iz oduševljenja, ili uz neki minimalni honorar vršili taj posao uz tisuću

svojih drugih poslova, a također, ni za funkcioniranje časopisa nije uvijek bilo dovoljno sredstava. Nedostatak književnog časopisa pak štetno djeluje na funkcioniranje i održavanje književnog života.

Nakon gašenja književnih i kulturnih časopisa Riječi (1999), zatim i Pogleda (2007) koji su dali prostora književnoj produkciji književni život Hrvata u Mađarskoj vrlo se udaljio od živosti plodnih desetljeća. U ta dva časopisa svoje pjesme je objavilo više mladih pjesnika, ali od 2010. godine nijedan Hrvat iz Mađarske, pripadnik mlade generacije nije se javio sa samostalnom zbirkom.

Riječ: egy kisebbségi folyóirat sorsa

Még mindhárom délszláv nemzetiség írói, műfordítói, irodalomkedvelői megalapították 1989-ben a Magyarországi Horvát, Szerb és Szlovén Írók Egyesületét (elnöke a jeles szerb irodalomtörténész, Pero Milošević, alelnöke az ismert horvát költő és pedagógus, Stipan Blažetin/Blazsetin István lett), amely Glas (Hang) néven irodalmi és kulturális folyóiratot adott ki.

A Riječ magas színvonalú, az anyaország és a szomszédos országok horvát irodalmárai és a magyar irodalom képviselői felé is nyitott irodalmi és kulturális folyóirat volt, kezdeményezője Lukács István volt (az ELTE szlavisztikai Intézetének későbbi igazgatója) 1996-ban, első főszerkesztője Bölcs Matild gradistyei költőnő lett, később a folyóirat motorjának számító Lukács István átvette a főszerkesztői tiszteletet.

Az 1990-es évek második fele jelenti a magyarországi horvát irodalmi élet csúcspontját a Riječ, az első hazai horvát irodalmi és kulturális folyóirat megjelenésével. Noha 1996 és 1999 között mindössze kilenc száma jelent meg (főszerkesztőként előbb Bölcs Matild, majd Lukács István jegyezte a lapot, szerkesztőként Horváth Sándor, Blazsetin István és Sokcsevits Dénes dolgozott a folyóiratnál), maga a folyóirat mind koncepciójában, mind tartalmában minőségi ugrást képviselt, s komoly elismerést kapott az anyaország irodalmi életének képviselői részéről is. A Riječ egyszerre kívánt teret adni a magyarországi, ausztriai, vajdasági és az anyaországi horvát irodalom képviselőinek, fellendítette az irodalmi kritika írását. Ugyancsak megjelentette a kortárs magyar költészet nagyjainak műveit horvátul, hazai horvát műfordítók fordításában, de bemutatta a horvátországi posztmodern irodalom képviselőit is. Tudatosan adott teret a magyarországi horvát irodalom legfiatalabb képviselőinek is. Ezt a hagyományt folytatta a Pogledi című folyóirat is ifj. Blazsetin István szerkesztősége idején, s ez az irodalmi élet fenntartása szempontjából fontos folyamat szakadt meg 2007 után.

Tanulságos a folyóirat megszűnésének története. A főszerkesztő, Lukács István javaslatot tett az Országos Horvát

Önkormányzat felé a folyóirat állandó finanszírozásának biztosítására és egy hivatásos szerkesztői álláshely létesítésére, de nem járt sikerrel. A lap 1999 végén emiatt szűnt meg, és részben a későbbi folyóirat-megszűnések mögött is ott volt ez a probléma: szerkesztőik ezer más munkájuk mellett, lelkesedésből vagy valami minimális juttatásért végezték a munkát, és a működtetés költségeire sem állt mindig rendelkezésre elegendő forrás. Az irodalmi lap hiánya pedig károsan befolyásolja az irodalmi élet működését, illetve fenntarthatóságát is.

Az irodalmi produkciónak teret adó irodalmi és kulturális folyóiratok, a Riječ (1999), majd a Pogledi (2007) megszűnése nyomán a magyarországi horvátok irodalmi élete is messze került a termékeny évtizedek élénkségétől. A két folyóiratban több fiatal költő jelentette meg verseit, de 2010 óta egyetlen ifjabb generációhoz tartozó magyarországi horvát sem jelentkezett önálló verseskötettel.

Szesztay, Margit

ELTE, Angol-Amerikai Intézet, Angol Nyelvpedagógia Tanszék

Short and sweet: motivating through powerful images & mini-texts

In this workshop we will try out a range of activities which are all based on powerful and memorable short texts and images: poems, quotations, mini sagas, six-word stories, visual story-prompts. We will discuss how these can trigger meaningful conversation, creative writing as well as focussed and motivating language work. In the following, you can find some sample mini-texts and some ideas for how to exploit them. We will extend and discuss these ideas during the workshop.

Using poems

Poems are great for putting us into a more creative mode. It is a good idea to start a collection of short poems which provide a memorable context for learning new words, practising grammar, as well as developing communication skills. Below is a sample poem that I have used in a variety of ways. It can be illustrated, acted out as a dialogue, used as a drill, and perhaps most importantly, it will inspire students to come up with their own 'zebra questions':

I asked a zebra:
Are you black with white stripes?
Or white with black stripes?
And the zebra asked me,
Are you good with bad habits?
Or are you bad with good habits?
Are you noisy with quiet times?
Or quite with noisy times?
Are you happy with some sad days?
Or are you sad with some happy days?
Are you neat with some sloppy ways?
Or are you sloppy with some neat ways?
And on and on and on and on
And on and on he went.
I'll never ask a zebra
About stripes again.

Shel Silverstein: The Zebra question

<https://www.youtube.com/watch?v=mahPagjWzrw>

Mini-sagas and other short stories

Mini-sagas are stories told in exactly 50 words. A quick internet search will bring up a large variety of such stories. The story line and interesting, often dramatic content make this genre particularly

engaging even when doing traditional exercises such as a gap-fill, but they also lend themselves to various creative classroom activities. Finally, I also like to work with short stories which are slightly longer than a mini-saga and which have an accompanying image. In our workshop I will share some ways I have used the story below.

Two monks were traveling together. At one point, they came to a river with a strong current. As they were preparing to cross the river, they saw a woman who looked very worried. When she noticed the monks, she asked for their help. One of the monks put the woman on his shoulder, crossed the river and put her down on the other side. The other monk was very upset but said nothing. They walked on and when the first monk noticed that his companion remained silent, he asked: "Is something the matter, you seem very upset?" The other monk replied, "You know that, as monks, we are not permitted contact with women, let alone touch them: how could you then carry that woman on your shoulders?" The first monk replied, "I left the woman a long time ago at the bank, however, you seem to be carrying her still."

Keywords: creativity, communication, story telling, creative writing, improvisation

Szettele, Katinka

Eötvös József Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen, Baja,
Ungarn

Kreatives Schreibprojekt Vorstellung einer Hochschulinitiative mit Übungen

Kreativitätsförderung ist ein Anliegen, das sowohl in der Bildungspolitik als auch in der pädagogischen Forschung bzw. Praxis zunehmend an Bedeutung gewinnt. Kreatives Schreiben ist eine Methode, wobei die Imaginationskraft der Lernenden mit Hilfe einer Schreib Anregung aktiviert wird. Die Schüler assoziieren, sammeln Ideen und bringen etwas Neues zustande. Dazu werden oft Bildimpulse verwendet, denn Bilder regen die Fantasie an und katalysieren den Schreibprozess. Kreatives Schreiben als Lehr- und Lernmethode im Fremdsprachenunterricht ermöglicht einen angstfreien, spielerischen Umgang mit der Sprache durch das freie Formulieren von Sätzen und Textstellen. So kann die hemmende Angst vor Grammatikfehlern reduziert werden, während der Wortschatz bereichert und das Schreibvermögen verbessert wird. Bei dem kooperativen Schreiben werden die Wörter zu einem Satz bzw. Text ebenso zusammengebaut, es erfolgt aber in einer kollaborativen Zusammenarbeit, wobei die Lernenden ihre Ideen und Sprachkenntnisse austauschen können. Es verleiht also den Schülern mehr Sicherheit und Schreibblockaden werden leichter abgebaut. Im Rahmen der beiden Workshops wird das Kreative Schreibprojekt der Eötvös József Hochschule mit Übungen vorgestellt sowie über Fragen der Bewertung diskutiert.

Schlüsselwörter: DaF-Unterricht, Kreatives Schreiben, Schreibkompetenz,
Kreativität

Trentinné, Benkő Éva

Eötvös Loránd Tudományegyetem | Eötvös Loránd University
Tanító és Óvőképző Kar | Faculty of Primary and Pre-School Education

Back to school: Building group dynamics in the EFL classroom after the pandemic

Due to the coronavirus pandemic in the past two years, we all – teachers and students alike – have missed real-life connections, each other's company, and sharing enjoyable moments in the classroom. All children and adults had to stay at home during quarantine using only digital platforms, tools and applications for teaching, learning, social interactions, and games. The emergency online education offered

many necessary practical developments in most school subjects' methodology; however, there were several drawbacks, especially in areas requiring real presence, cooperation, communication and emotions. When we are fortunate to be finally back in the classrooms, everyone has to relearn what games are about and how to connect, play, and be active and relaxed in each other's company.

The workshop will offer opportunities to experience various group dynamics building activities that foster holistic development, emphasising creativity, confidence, self-expression and acceptance. Participants will be encouraged to play drama and movement games and enjoy the fun of children's literature while activating their inner child. Besides, they will be invited to reflect on the activities from the English as a foreign language teacher's perspective.

Drama games are enjoyable and beneficial in teaching languages since they activate communication at multiple levels. They are suitable for various occasions and can be applied for numerous professional and personal reasons in the classroom. All age groups and students of different language levels enjoy engaging in these games. They support positive group dynamics and create a relaxed and stress-free atmosphere by lowering the learners' language anxiety levels. Taking away the focus from demanding accuracy in these playful situations, students can concentrate on fluency in their communication. Thus, interactions can become natural and effortless and provide meaningful, new contexts for language practice. Drama activities support creating ideal learning conditions and raising and sustaining learners' motivation.

In this practical and interactive workshop, we will experiment with a wide range of activities, including Total Physical Response, children's rhymes and songs, improvisation, rhythm and movement, to identify their potential in teaching English to primary learners. Participants will be asked to notice how various linguistic and non-linguistic competencies might evolve with the help of dynamic, fun activities. They will experience the feelings the games trigger, identify the skills that may be developed and comment on the required attitudes.

The workshop is eager to serve as a genuine and relevant experience of rejoining in the real-life classroom teaching context. The ideas presented and the activities tried out may be utilised later in EFL lessons as icebreakers, warmers, fillers and coolers, or played in drama festivals, afternoon clubs, or birthday parties. The games aim to strengthen a sense of group identity and make the time spent together worthwhile and memorable in the workshop and the classroom.

Keywords: group dynamics, drama games, holistic development, life after covid, EFL classroom

Pripovjedna sposobnost — pretkazatelj školskoga uspjeha

Pripovijedanje je jedna od temeljnih vještina važnih za čitalačke sposobnosti i pokazatelj jezičnih teškoća i teškoća u čitanju. Uključuje velik broj naprednih vještina kao što su nizanje događaja, uporaba rječnika, razumijevanje uzročno – posljedične veze i iznošenje ideja.

Za razliku od svakodnevnoga jezika koji se ostvaruje ovdje i *sada*, za ostvarivanje simboličke igre, oblikovanje različitih žanrova pripovijedanja ili za pisanje potrebno je dekontekstualizirati jezik, odnosno postaviti *tamo* i *onda*. Ta se sposobnost, počinje razvijati rano, ali razvoj traje dugo. Začetci su simboličke igre u djece uredna jezično-govorna razvoja oko druge godine. U toj su dobi djeca sposobna prizivati prošle događaje i stvarati jednostavne priče. S psiholingvističkoga su stajališta simbolička i pripovjedna sposobnost, kao složene jezično-spoznajne vještine, dobri temelji i dobri pokazatelji jezičnoga razvoja. Tako su, npr. korijeni prenesenih značenja, frazema koje će dijete usvojiti u školskome razdoblju, upravo u simboličkoj igri (Kuvač, Vancaš, 2003.), a izloženost je pripovijedanju u predškolskome razdoblju u visokoj korelaciji s ovladavanjem čitanja i pisanja u školskome razdoblju. Dokazano je (Wells 1986.) da postoji povezanost između pričanja priče i školskoga uspjeha, odnosno da je uspješan razvoj opismenjanja u korelaciji s djetetovom izloženošću pričanju priča i pripovjednom diskursu kod kuće i u predškolskom razdoblju.

Velik broj istraživača potvrđuje da je sposobnost pripovijedanja najbolji pretkazatelj kasnijega školskoga uspjeha posebno za djecu koja su rizična u jezičnome razvoju (Geva i sur., 1983., Wells, 1986., Peterson i sur., 1992.). Kako bi se potaknuo razvoj predvještina čitanja i pisanja, potrebno je poticati pripovijedanje od najranije dobi. Dobrobiti su pripovijedanja mnoge — od razvoja bliskoga odnosa roditelja i djeteta, razvoja koncentracije, rječnika, učenja novih pojmova, razvoja mašte, stvaralačkih sposobnosti i dr. Zbog svega navedenoga važno je studente, odgojitelje i učitelje upoznati s dobrobiti priče za jezični razvoj kao i s načinima poticanja pripovjednih sposobnosti u predškolskom razdoblju.

Ključne riječi: pripovjedna sposobnost, rana pismenost, predvještine čitanja i pisanja, predškolska dob, školski uspjeh

Turza-Bogdan, Tamara

Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska

Usvajanje hrvatskoga kao nasljednoga jezika u heterogenim skupinama

U izlaganju se polazi od razvoja pismenosti, učenja hrvatskoga jezika i razvijanja pozitivnih stavova prema hrvatskoj kulturi u kontekstu višejezičnosti i višekulturalnosti. Predstavit će se aktivnosti za mlađu, predškolsku dob i niže razrede osnovne škole. Neke od aktivnosti koje će se prikazati nastale su kao dio Erasmus projekta Razvoj pismenosti i učenje jezika za učenike mlađe dobi u nepovoljnom položaju (DEAL: <https://project-deal.eu>). Aktivnosti su pogodne za provedbu u heterogenim skupinama djece u odnosu na dob i stupanj ovladanosti jezikom. Učitelji i odgojitelji bit će upoznati s mrežnom bazom podataka i materijala koji se mogu koristiti u radu s djecom kojima je hrvatski nasljedni (ili ini) jezik. Mogućnosti razvoja pismenosti i ovladavanja jezikom interpretirat će se u različitim vrstama učenja, ne samo u formalnom, školskom, već i u neformalnim i informalnim situacijama. Također, prikazat će se mogućnosti povezivanja različitih područja učenja prilikom usvajanja jezika: umjetničkog, prirodoslovnog, kineziološkog, matematičkog i sl. Ovakav je pristup pomoć odgojiteljima i učiteljima u kontekstu usmjerenosti na ovladavanje jezikom i komunikacijom. Stoga je krajnja svrha pomoć djeci da lakše ovladaju hrvatskim kao nasljednim (ili inim) jezikom u višejezičnoj sredini.

Ključne riječi: hrvatski kao nasljedni jezik, višejezičnost, višekulturalnost.

Večenaj, Andrija

Učiteljski fakultet u Zagrebu – Odsjek u Čakovcu, Hrvatska

Načela dobrog dizajna u odgojno obrazovnoj ustanovi

Proizvodi industrijskog dizajna te dizajna vizualnih komunikacija čine najveći dio materijalne stvarnosti koja okružuje nastavnika i dijete u odgojno obrazovnoj ustanovi.

Odgovaranjem na pitanja: „Što je dizajn, kome treba dizajn i kako vrednovati dizajn?“ dolazimo do načela dobrog dizajna. Odabirom funkcionalno, konstruktivno i estetski kvalitetnih predmeta, slika i tekstova te njihovim promišljenim uključivanjem u nastavni proces stvaramo kvalitetan životni i radni prostor.

Ključne riječi: industrijski dizajn; dizajn vizualnih komunikacija; predmet; slika; tekst

Živković Zebec, Vedrana

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Cara Hadrijana 10, 31000 Osijek, Hrvatska

Grafički roman i razvijanje pismenosti

Pitanja motivacije učenika na čitanje i poticanja čitanja danas su izuzetno aktualna. Današnji su učenici okruženi elektroničkim medijima i kratkim video i/ili tekstualnim formama te je pridobivanje učenika na angažirano i zainteresirano čitanje težak zadatak. Zbog navedenog, izuzetno je važno učenicima ponuditi književna djela koja će im biti zanimljiva i privlačna i koja ih mogu potaknuti na samostalno istraživanje i čitanje književnih djela. Današnja je književna produkcija za djecu velika te se i izdavači i književnici okreću dječjim čitateljima nastojeći ih pridobiti. Posljednjih se desetljeća grafički roman za djecu pokazao kao jedan od recepcijski najuspješnijih žanrova kao štivo koje se čita izvan lektire i izvan škole dok je primjena grafičkih romana u nastavi odnosno u lektiri sporadična i nevelika. Grafički roman, kao žanr koji je hibridan i multimodalan, kod učenika može potaknuti razvoj višestruke pismenosti. Pojam pismenosti danas prerasta tradicionalno shvaćanje pismenosti kao sposobnosti čitanja i pisanja te je pismenost u 21. stoljeću utemeljena je na novom skupu znanja i vještina potrebnih za kvalitetan život u suvremenom društvu (Jurić, 2013.). Prisutnost digitalnog okruženja i kratkih formi radikalno utječe na komunikaciju, čitanje, obrazovanje, ali i samu književnost. Promjene koje se uočavaju manifestiraju se u multimodalnosti značenja. Pismenost 21. stoljeća je multimodalna te se ne ograničava samo na pismeni izričaj, nego je potrebna kombinacija modova koju je potrebno razumjeti kako bi se oblikovalo značenje. Serafini (2010) razdoblje u kojem se nalazimo naziva

post-tipografskim jer dominiraju multimodalni tekstovi i unutar njih upravo vizualni mod. S obzirom da su današnji čitatelji suočeni s tekstovima koji pored jezičnog moda sadrže i druge modove, posebice vizualni, bilo u mediju tiska putem slikovnica, novina, časopisa ili informativnih tekstova te u digitalnim medijima koji pored teksta i slike sadrže poveznice, video snimke, glazbu, zvučne efekte i razne grafike (Serafini:2012), potrebno je proširiti paletu analitičkih alata koja će čitateljima služiti kao podrška pri interpretiranju značenja (Serafini, 2010). Ta podrška sastoji se od novih strategija koje čitatelj treba koristiti za uspješno razumijevanje značenja vizualnih elemenata i grafičkog dizajna u multimodalnim tekstovima, a te su strategije drugačije od onih korištenih – i podučavanih – do sada u svrhu razumijevanja pisanog teksta (Serafini, 2010). U susretu s takvim tekstovima tradicionalna uloga odgonetanja semantičkog koda postaje nešto više, širi se izvan razine dekodiranja riječi kako bi obuhvatila i razumijevanje kodova i konvencija vizualnih elemenata (Kress & van Leeuwen, 1996.), a oni osim slika mogu biti i tablice, grafikoni, različita vrsta slova, elementi grafike te ih čitatelji susreću u većini tekstova poput slikovnica, informativnih tekstova, na mrežnim stranicama, u reklamama i drugim multimodalnim tekstovima (Serafini, 2012).

Predavanje će pokazati koje su mogućnosti grafičkog romana u pridobivanju dječjih čitatelja te na koji način multimodalnost funkcionira u žanru grafičkog romana i kako se ostvaruje razvoj pismenosti s obzirom na potrebe i navike učenika u 21. stoljeću.

Ključne riječi: Grafički roman, multimodalnost, višestruka pismenost, poticanje čitanja

Župan Tadijanov, Daria

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku; Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Cara Hadrjana 10 PP 330; 31000 Osijek, Hrvatska

NARODNI PLESovi I NJIHOVA PRIMJENA U EDUKACIJI

Narodni plesovi su umjetničko djelo naroda, koji je u svojoj neiscrpoj riznici našao sve moguće oblike doživljavanja lijepoga, izraženo poezijom, melosom i kretnjom – plesom. Folklorna glazba i ples utkani su u život svake ljudske zajednice. Usklađeni su s mentalitetom, psihologijom i stilom života ljudi koji ih stvaraju, izvode, uče, usvajaju te prenose dalje usmenom predajom. Ples je jedna od najprimjerenijih aktivnosti za djecu. Dijete kroz pokret i ples zadovoljava svoje potrebe za kretanjem na zabavan način, a druge strane ima mnogo pozitivnih učinaka na motorički i intelektualni razvoj djeteta.

Ključne riječi: narodni ples, folklor, edukacija, dijete

Nyomdai kivitelezés:

Apollo Média Kft.

+36 70/340-48-25

apollo média
Digitális Gyorsnyomda

Baja

2022